

Modeling the Structural Relationship Between Value Priorities, Codependency, Identity Styles, and Psychological Capital in a Student Population

1. Fatemeh Ajorloo*^{ORCID}: PhD in Health Psychology, Faculty Member of the Department of Psychology, Payame Noor University (PNU), Tehran, Iran.

*Corresponding Author's Email Address: Fateme_ajorloo@pnu.ac.ir

Abstract:

Objective: The present study aimed to investigate the structural relationships among value priorities, codependency, identity styles, and psychological capital and to determine the predictive role of value priorities in explaining these psychological constructs among university students.

Methods and Materials: This correlational study employed Structural Equation Modeling (SEM). The statistical population consisted of university students in Sanandaj, Iran. Using multi-stage cluster sampling, 384 students (184 females and 200 males) were selected. Data were collected using the Schwartz Value Survey, the Spann-Fischer Codependency Scale, the Berzonsky Identity Styles Inventory, and the Luthans Psychological Capital Questionnaire. Data analysis was conducted through SEM, multivariate analysis of variance (MANOVA), and LSD post-hoc comparisons using AMOS software.

Findings: The SEM results demonstrated that value priorities positively and significantly predicted identity styles ($\beta = 0.64, p < .001$) and psychological capital ($\beta = 0.57, p < .001$). However, the direct relationship between value priorities and codependency was not significant ($\beta = -0.17, p > .05$). Identity styles positively predicted codependency ($\beta = 0.29$), whereas psychological capital did not emerge as a significant predictor. Model fit indices indicated a satisfactory fit (GFI = 0.90, CFI = 0.93, IFI = 0.93, $\chi^2/df = 2.65$). Furthermore, significant differences across economic-status groups were observed in several subscales, including arousal, power, guilt feelings, emotional denial, resilience, benevolence, and identity confusion.

Conclusion: The findings suggest that value priorities constitute a fundamental factor in the development of identity styles and psychological capital among university students. Stronger value systems appear to foster positive psychological resources and adaptive identity formation. In contrast, codependency seems to be more closely associated with identity-related processes than with value preferences themselves. These results highlight the importance of incorporating value-based educational and counseling interventions to promote students' psychological well-being and personal development.

Keywords: Value Priorities; Codependency; Identity Styles; Psychological Capital; University Students; Structural Equation Modeling (SEM)

How to Cite: Ajorloo, F. (2027). Modeling the Structural Relationship Between Value Priorities, Codependency, Identity Styles, and Psychological Capital in a Student Population. *Quarterly of Experimental and Cognitive Psychology*, 4(3), 1-17.

Received: 27 January 2026

Revised: 22 June 2026

Accepted: 29 June 2026

Initial Publish: 29 June 2026

Final Publish: 23 September 2027

Copyright: © 2027 by the authors.

Published under the terms and conditions of Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 International (CC BY-NC 4.0) License.

مدلیابی روابط ساختاری بین اولویت‌های ارزشی، هم‌وابستگی، سبک‌های هویت و سرمایه روان‌شناختی در جمعیت دانشجویی

۱. فاطمه آجرلو*، دکتری، گروه روانشناسی سلامت، دانشگاه پیام نور، تهران، ایران. (نویسنده مسئول)

*پست الکترونیک نویسنده مسئول: Fateme_ajorloo@pnu.ac.ir

چکیده

هدف: این پژوهش با هدف بررسی روابط ساختاری میان اولویت‌های ارزشی، هم‌وابستگی، سبک‌های هویت و سرمایه روان‌شناختی در دانشجویان و تعیین نقش پیش‌بینی‌کنندگی اولویت‌های ارزشی در تبیین این سازه‌های روان‌شناختی انجام شد. **مواد و روش:** پژوهش حاضر از نوع همبستگی و مبتنی بر مدلیابی معادلات ساختاری بود. جامعه آماری شامل تمامی دانشجویان دانشگاه‌های شهر سمنان بود که از میان آنان ۳۸۴ نفر (۱۸۴ زن و ۲۰۰ مرد) به روش نمونه‌گیری خوشه‌ای چندمرحله‌ای انتخاب شدند. ابزارهای گردآوری داده‌ها شامل پرسشنامه ارزش‌های شوارتز، مقیاس هم‌وابستگی اسپن-فیشر، پرسشنامه سبک‌های هویت برزونسکی و پرسشنامه سرمایه روان‌شناختی لوتانز بود. داده‌ها با استفاده از نرم‌افزار AMOS، مدلیابی معادلات ساختاری، تحلیل واریانس چندمتغیره و آزمون تعقیبی LSD تحلیل شدند.

یافته‌ها: نتایج مدلیابی ساختاری نشان داد که اولویت‌های ارزشی به‌طور مثبت و معنادار سبک‌های هویت را پیش‌بینی می‌کنند ($p < 0.001$, $\beta = 0.64$) و همچنین پیش‌بینی‌کننده مثبت و معنادار سرمایه روان‌شناختی هستند ($p < 0.001$, $\beta = 0.57$). در مقابل، رابطه مستقیم اولویت‌های ارزشی با هم‌وابستگی معنادار نبود ($p > 0.05$, $\beta = -0.17$). همچنین سبک‌های هویت پیش‌بینی‌کننده مثبت و معنادار هم‌وابستگی بودند ($\beta = 0.29$). در حالی که سرمایه روان‌شناختی نقش پیش‌بینی‌کنندگی معناداری در این متغیر نداشت. شاخص‌های برازش مدل نیز مطلوب بودند ($GFI = 0.90$, $CFI = 0.93$, $df = 265$). یافته‌های تحلیل مقایسه‌ای نشان داد که در برخی زیرمقیاس‌ها از جمله برانگیختگی، قدرت، احساس گناه، انکار هیجان‌ها، تاب‌آوری، خیرخواهی و سردرگمی هویتی تفاوت‌های معناداری بر حسب وضعیت اقتصادی مشاهده شد.

نتیجه‌گیری: یافته‌ها نشان می‌دهد که اولویت‌های ارزشی یکی از عوامل بنیادی مؤثر بر شکل‌گیری سبک‌های هویت و سرمایه روان‌شناختی دانشجویان است. تقویت ارزش‌های فردی و اجتماعی می‌تواند به ارتقای منابع روان‌شناختی مثبت و توسعه هویت سازگار منجر شود. از سوی دیگر، هم‌وابستگی بیشتر تحت تأثیر فرآیندهای هویتی قرار دارد تا نظام ارزشی. بنابراین توجه به ارزش‌های فردی در برنامه‌های آموزشی و مشاوره‌ای دانشگاه‌ها می‌تواند زمینه ارتقای سلامت روان و رشد شخصیت دانشجویان را فراهم سازد.

کلیدواژگان: اولویت‌های ارزشی، هم‌وابستگی، سبک‌های هویت، سرمایه روان‌شناختی، دانشجویان، مدلیابی معادلات ساختاری

نحوه استناددهی: آجرلو، فاطمه. (۱۴۰۶). مدلیابی روابط ساختاری بین اولویت‌های ارزشی، هم‌وابستگی، سبک‌های هویت و سرمایه روان‌شناختی در جمعیت دانشجویی. فصلنامه روانشناسی تجربی و شناختی، ۴(۳)، ۱-۱۷.

تاریخ دریافت: ۷ بهمن ۱۴۰۴

تاریخ بازنگری: ۱ تیر ۱۴۰۵

تاریخ پذیرش: ۸ تیر ۱۴۰۵

تاریخ چاپ اولیه: ۸ تیر ۱۴۰۵

تاریخ چاپ نهایی: ۱ مهر ۱۴۰۶

مجوز و حق نشر: © ۱۴۰۶ تمامی حقوق انتشار این مقاله متعلق به نویسنده است. انتشار این مقاله به‌صورت دسترسی آزاد مطابق با گواهی (CC BY-NC 4.0) صورت گرفته است.

Extended Abstract

Introduction

University students represent one of the most important social groups in the process of identity formation, psychological development, and value internalization. During the university years, individuals encounter numerous academic, social, and personal challenges that require psychological resources, adaptive identity processes, and coherent value systems. Consequently, understanding the interplay among value priorities, identity styles, psychological capital, and codependency can provide a comprehensive perspective on students' psychological functioning and social adaptation.

Psychological capital has emerged as a central construct within positive psychology and refers to an individual's positive psychological state characterized by hope, optimism, resilience, and self-efficacy. Research has consistently demonstrated that psychological capital contributes to academic success, psychological well-being, motivation, adaptability, and positive behavioral outcomes among students and professionals (Chen et al., 2022; Rashid et al., 2024; Welsh et al., 2024). Studies have also indicated that psychological capital serves as a protective factor against anxiety, burnout, and crisis vulnerability while enhancing personal growth and life satisfaction (Belle et al., 2021; Horan, 2025; Mi et al., 2025).

Recent literature has further highlighted the role of psychological capital as a mediating and predictive mechanism in various educational and organizational contexts. Psychological capital has been associated with academic performance, innovative behavior, work engagement, social responsibility, and well-being (Alwali, 2024; Li & Mu, 2024; Plessis & Altıntaş, 2024). Researchers have emphasized that psychological capital is not merely an individual trait but a developmental resource influenced by environmental, social, and personal factors (Ma, 2023; Wahid & Ayub, 2024; Xu et al., 2021).

One of the factors that may contribute to the development of psychological capital is the individual's value system. Value priorities represent enduring beliefs regarding desirable goals and behavioral standards that guide decision-making and social interactions. Values influence personal aspirations, identity development, ethical behavior, and interpretations of life experiences. Contemporary research suggests that moral values, meaning in life, and achievement-oriented values contribute significantly to psychological functioning and positive development (Ahmed & Khan, 2024b; LaRocca et al., 2023; Liu et al., 2024). Individuals with coherent and stable value systems tend to demonstrate greater resilience, optimism, and self-efficacy, which are core components of psychological capital.

Identity styles constitute another important psychological construct during emerging adulthood. Identity styles refer to the cognitive and behavioral strategies individuals employ when processing self-relevant information and making decisions regarding personal commitments and life goals. Identity development is strongly associated with self-regulation, psychological adjustment, and social functioning. Studies have shown that adaptive identity styles facilitate personal growth, academic engagement, and positive developmental outcomes among university students (Carlo, 2025; Hwang, 2025; H. Zhang et al., 2022). Value priorities may contribute significantly to identity formation by providing a framework through which individuals define themselves and evaluate life choices.

Codependency represents a maladaptive relational pattern characterized by excessive focus on others' needs, emotional overinvolvement, self-neglect, and impaired personal boundaries. Although codependency has traditionally been examined within family and intimate relationship contexts, it may also influence students' psychological well-being, interpersonal functioning, and identity development. Individuals with unstable identities may become increasingly dependent on external validation

and interpersonal approval, thereby increasing the likelihood of codependent tendencies.

Theoretical and empirical evidence suggests that value priorities, identity styles, psychological capital, and interpersonal functioning are interconnected. Nevertheless, relatively limited research has examined these variables simultaneously within a structural model, particularly among university students. Therefore, the present study aimed to investigate the structural relationships among value priorities, codependency, identity styles, and psychological capital in a sample of university students.

Methods and Materials

The present study employed a correlational research design using Structural Equation Modeling (SEM). The target population consisted of all students enrolled in universities located in Sanandaj, Iran, including Kurdistan University, Islamic Azad University, Payame Noor University, and the University of Applied Sciences.

Participants were selected through a multistage cluster sampling procedure that combined stratified and cluster sampling techniques. Based on Cochran's formula and Morgan's sampling table, a sample of 384 students was considered adequate for the study. Data collection was conducted during October and November 2014.

Four standardized instruments were used to collect data. Value priorities were measured using the Schwartz Value Survey. Codependency was assessed through the Spann-Fischer Codependency Scale. Identity styles were measured using the Berzonsky Identity Styles Inventory, and psychological capital was evaluated through the Psychological Capital Questionnaire developed by Luthans and colleagues.

Data analysis was conducted using AMOS software. Structural Equation Modeling was employed to test the hypothesized relationships among the latent variables. Maximum Likelihood Estimation (MLE) was used for parameter estimation. Model fit was assessed through multiple goodness-of-fit indices. In addition, multivariate analysis of variance and LSD post-hoc comparisons were

conducted to examine differences across economic status groups.

Findings

The confirmatory factor analysis demonstrated that all measurement indicators loaded satisfactorily on their respective latent constructs. Factor loadings ranged from 0.42 to 0.87, indicating acceptable construct validity. Among value priority dimensions, security and benevolence exhibited the highest factor loadings (0.86), while informational identity orientation showed the strongest loading among identity dimensions (0.87).

The structural model exhibited satisfactory goodness-of-fit. The χ^2/df ratio was 2.65, indicating an acceptable model fit. Additional fit indices supported the adequacy of the model, including GFI = 0.90, AGFI = 0.86, NFI = 0.89, RFI = 0.87, IFI = 0.93, TLI = 0.92, and CFI = 0.93. The RMSEA value was 0.06, further confirming an acceptable level of fit between the proposed model and the observed data.

Path analysis revealed that value priorities significantly and positively predicted identity styles ($\beta = 0.64, p < 0.001$). Students with stronger and more coherent value systems tended to exhibit more adaptive identity styles and higher levels of identity commitment.

Value priorities also significantly and positively predicted psychological capital ($\beta = 0.57, p < 0.001$). Students who reported stronger value orientations demonstrated higher levels of hope, optimism, resilience, and self-efficacy.

In contrast, the direct relationship between value priorities and codependency was not statistically significant ($\beta = -0.17, p > 0.05$). This finding indicated that value preferences alone were insufficient to explain variations in codependent tendencies among students.

Identity styles significantly and positively predicted codependency ($\beta = 0.29, p < 0.05$). This result suggested that identity-related processes play an important role in understanding interpersonal dependency patterns.

Psychological capital did not emerge as a significant predictor of codependency ($\beta = 0.12, p > 0.05$).

The results of LSD multiple comparisons indicated significant economic-status differences in selected subscales. Students with relatively favorable economic conditions scored significantly higher on the dimensions of power and arousal compared with students from relatively weak economic backgrounds. However, no significant differences were observed across economic groups for security, conformity, self-reliance, success, commitment, identity and goals, or hope.

Overall, the findings demonstrated that value priorities exerted substantial influence on identity styles and psychological capital, while identity styles played a significant role in explaining codependency.

Discussion and Conclusion

The findings provide strong evidence that value priorities represent an important foundation for students' psychological development. Individuals who possess coherent and meaningful value systems are more likely to develop adaptive identity structures and stronger psychological resources. Values appear to function as cognitive and motivational frameworks that guide life goals, decision-making processes, and self-understanding. Consequently, students with clearly defined values may experience greater psychological stability and personal coherence.

The positive association between value priorities and psychological capital highlights the significance of meaning, purpose, and personal convictions in fostering positive psychological resources. Students who maintain clear personal values may be better equipped to sustain hope, resilience, optimism, and self-efficacy when facing academic and life challenges. These findings support positive psychology perspectives emphasizing the role of internal strengths and psychological resources in promoting well-being and successful adaptation.

The absence of a significant relationship between value priorities and codependency suggests that interpersonal

dependency patterns may originate from factors other than value systems. Codependency appears to be more closely linked to interpersonal experiences, emotional regulation patterns, and identity-related processes. Therefore, simply possessing strong values may not necessarily protect individuals from maladaptive relational tendencies.

The significant relationship between identity styles and codependency underscores the importance of identity development in interpersonal functioning. Students with less integrated or less stable identities may rely more heavily on external validation and approval from others, increasing their vulnerability to codependent behaviors. Identity formation therefore appears to play a crucial role in establishing healthy psychological boundaries and autonomous functioning.

The findings related to economic status indicate that socioeconomic conditions may influence certain value dimensions, particularly power and arousal. Students with more favorable economic circumstances may have greater opportunities to pursue achievement, novelty, influence, and personal aspirations. Nevertheless, most psychological and identity-related variables did not significantly differ across economic groups, suggesting that these constructs are influenced by a broader range of developmental and psychosocial factors.

In conclusion, the present study demonstrates that value priorities constitute an important antecedent of both identity styles and psychological capital among university students. Furthermore, identity styles appear to contribute significantly to codependency, whereas psychological capital and value priorities do not directly predict codependent tendencies. These findings emphasize the importance of considering value systems, identity development, and psychological resources simultaneously when seeking to understand students' psychological functioning.

تحصیلی را تسهیل کند (Saleem et al., 2022; Yu et al., 2021; H. Zhang et al., 2022).

یکی از زمینه‌های مهم در تحلیل سرمایه روان‌شناختی، توجه به ارزش‌ها و نظام معنایی فرد است. ارزش‌ها چارچوبی شناختی، انگیزشی و اخلاقی فراهم می‌کنند که بر انتخاب‌ها، هدف‌گذاری‌ها، شیوه تعامل با دیگران و تفسیر فرد از موفقیت، مسئولیت، استقلال و تعلق اجتماعی اثر می‌گذارد. اولویت‌های ارزشی می‌توانند تعیین کنند که فرد در موقعیت‌های مختلف به دنبال امنیت، قدرت، خیرخواهی، خوداتکایی، هم‌نوایی، موفقیت یا تجربه‌های نو باشد. از این منظر، ارزش‌ها صرفاً باورهای انتزاعی نیستند، بلکه جهت‌دهنده رفتار، هویت و سرمایه‌های روانی فرد محسوب می‌شوند. یافته‌های اخیر نیز نشان داده‌اند که ارزش‌های اخلاقی، معنای زندگی و جهت‌گیری‌های ارزشی می‌توانند با سرمایه روان‌شناختی و آسیب‌پذیری روانی ارتباط داشته باشند (Ahmed & Khan, 2024b; LaRocca et al., 2023; Liu et al., 2024).

در کنار ارزش‌ها، سبک‌های هویت یکی دیگر از سازه‌های بنیادین در دوره جوانی و دانشجویی است. هویت به فرد کمک می‌کند درباره خود، اهداف، باورها، روابط و نقش اجتماعی خویش به انسجام برسد. سبک‌های هویت نشان می‌دهند که فرد چگونه اطلاعات مرتبط با خود را پردازش می‌کند، چگونه با تعارض‌ها و انتخاب‌های زندگی مواجه می‌شود و تا چه اندازه در تصمیم‌گیری‌های خود متعهد، سردرگم، هنجارمدار یا اطلاعات‌محور است. در محیط دانشگاهی، سبک هویت می‌تواند بر انگیزش تحصیلی، مهارت‌های نرم، عملکرد، سازگاری اجتماعی و سلامت روان اثر بگذارد (Carlo, 2025; Hwang, 2025; Ng et al., 2024). دانشجویی که دارای سبک هویت منسجم‌تر و اطلاعاتی‌تر است، معمولاً در برابر چالش‌ها انعطاف‌پذیرتر عمل

دانشگاه به‌عنوان یکی از مهم‌ترین بسترهای شکل‌گیری هویت، رشد سرمایه‌های روان‌شناختی و تثبیت نظام ارزش‌های فردی و اجتماعی، نقشی اساسی در تحول روانی، اجتماعی و رفتاری دانشجویان دارد. دوره دانشجویی معمولاً با تصمیم‌های مهم تحصیلی، شغلی، عاطفی و اجتماعی همراه است و فرد در این مرحله با پرسش‌هایی بنیادین درباره معنا، هدف، ارزش‌ها، نقش اجتماعی و آینده خود مواجه می‌شود. از این‌رو، بررسی سازه‌هایی مانند اولویت‌های ارزشی، سبک‌های هویت، سرمایه روان‌شناختی و هم‌وابستگی می‌تواند تصویری دقیق‌تر از وضعیت روان‌شناختی و اجتماعی دانشجویان ارائه دهد. در سال‌های اخیر، پژوهش‌های حوزه روان‌شناسی مثبت‌نگر نشان داده‌اند که سرمایه روان‌شناختی، شامل امید، خوش‌بینی، تاب‌آوری و خودکارآمدی، یکی از منابع مهم سازگاری، عملکرد تحصیلی، سلامت روان و رشد فردی در جمعیت‌های دانشجویی است (Chen et al., 2022; Kang et al., 2021; Rashid et al., 2024).

سرمایه روان‌شناختی به‌عنوان یک ظرفیت مثبت و قابل رشد، به افراد کمک می‌کند در برابر فشارها، ابهام‌ها و دشواری‌های محیطی واکنش سازگارانه‌تری نشان دهند. در محیط دانشگاه، دانشجویان با چالش‌هایی مانند اضطراب شغلی، فشار عملکردی، فرسودگی تحصیلی، نگرانی درباره آینده و پیچیدگی روابط اجتماعی روبه‌رو هستند؛ از این‌رو، سطح بالاتر سرمایه روان‌شناختی می‌تواند نقش محافظتی مهمی در برابر آسیب‌های روانی و افت عملکرد ایفا کند (Belle et al., 2021; Horan, 2025; Mi et al., 2025). پژوهش‌های جدید نشان داده‌اند که سرمایه روان‌شناختی نه تنها با کاهش اضطراب، فرسودگی و آسیب‌پذیری روانی ارتباط دارد، بلکه می‌تواند از طریق تقویت حمایت اجتماعی، خودکارآمدی و هیجان‌های مثبت، مسیر رشد فردی و

اهمیت بررسی هم‌زمان این متغیرها زمانی بیشتر می‌شود که بدانیم سرمایه روان‌شناختی، هویت و ارزش‌ها در بسیاری از مطالعات جدید به‌عنوان سازه‌هایی مرتبط با تاب‌آوری، عملکرد، انگیزش، رفتارهای اخلاقی، نوآوری، سلامت روان و کیفیت زندگی معرفی شده‌اند. برای نمونه، در پژوهش‌های سازمانی و آموزشی، سرمایه روان‌شناختی توانسته است رابطه میان رهبری، درگیری کاری، رفتار نوآورانه، رفتار مسئولانه اجتماعی و تعادل کار-خانواده را تبیین کند (Abdillah et al., 2024; Almasradi, Sarwar, & Droup, 2024). همچنین پژوهش‌ها نشان داده‌اند که سرمایه روان‌شناختی در ارتباط میان رهبری اصیل، توانمندسازی روان‌شناختی، رفتار مسئولانه و انگیزش نقش مهمی دارد (Almasradi, Sarwar, & Adam, 2024; Çiftçi & Erkanlı, 2020; Plessis & Altıntaş, 2024). این یافته‌ها اگرچه عمدتاً در محیط‌های شغلی و سازمانی به دست آمده‌اند، اما از نظر نظری نشان می‌دهند که سرمایه روان‌شناختی سازه‌ای میان‌رشته‌ای و قابل انتقال به بافت‌های آموزشی و دانشجویی است.

در حوزه آموزش عالی نیز سرمایه روان‌شناختی به‌عنوان عاملی مؤثر در رشد دانشجویان، عملکرد تحصیلی و پیامدهای یادگیری مورد توجه قرار گرفته است. پژوهش‌ها نشان داده‌اند که کمک‌های توسعه‌محور، خودکارآمدی تحصیلی، شخصیت فعال و هیجان‌های مثبت می‌توانند از طریق سرمایه روان‌شناختی به بهبود نتایج تحصیلی و رشد فردی دانشجویان کمک کنند (Chen et al., 2022; Li & Mu, 2024; Ng et al., 2024). همچنین در دوران بحران‌هایی مانند همه‌گیری کرونا، نقش استادان و محیط‌های دانشگاهی در حمایت از سرمایه روان‌شناختی دانشجویان اهمیت بیشتری یافته است، زیرا بحران‌های اجتماعی و آموزشی می‌توانند منابع روانی دانشجویان را تضعیف کرده و نیاز آنان به حمایت، معنا و تاب‌آوری را افزایش دهند (Morris et al., 2022; Welsh et al., 2024). بنابراین، مطالعه سرمایه

می‌کند، منابع حمایتی را بهتر به کار می‌گیرد و در مقایسه با افراد دارای سردرگمی هویتی، توان بیشتری برای تنظیم هیجان و رفتار دارد. پیوند میان ارزش‌ها و سبک‌های هویت از منظر نظری و تجربی اهمیت زیادی دارد. ارزش‌ها به فرد کمک می‌کنند تا در انتخاب‌های هویتی خود به معیارهای روشن‌تری دست یابد و میان خواسته‌های فردی، انتظارات اجتماعی و اهداف آینده تعادل برقرار کند. زمانی که نظام ارزشی فرد منسجم باشد، احتمال شکل‌گیری هویت پایدار و تعهد هویتی افزایش می‌یابد؛ در مقابل، ضعف در جهت‌گیری ارزشی می‌تواند با سردرگمی، بی‌ثباتی و وابستگی بیش از حد به ارزیابی دیگران همراه شود. پژوهش‌هایی که به نقش ارزش‌ها، سرمایه روان‌شناختی و هویت اخلاقی پرداخته‌اند نیز نشان می‌دهند که سازه‌های ارزشی و هویتی می‌توانند در کنار یکدیگر رفتارهای اجتماعی، اخلاقی و سازمانی را پیش‌بینی کنند (Ahmed & Khan, 2024a; Wahid, 2024; Welsh et al., 2024).

از سوی دیگر، هم‌وابستگی یکی از متغیرهایی است که می‌تواند در پیوند با هویت و نظام ارزشی فرد بررسی شود. هم‌وابستگی به الگوی ناسالمی از تمرکز افراطی بر نیازها، احساسات و خواسته‌های دیگران اشاره دارد که در آن فرد نیازهای شخصی، مرزهای روانی و استقلال هیجانی خود را نادیده می‌گیرد. چنین وضعیتی می‌تواند با ضعف در هویت فردی، احساس گناه، انکار هیجان‌ها و گریز از خویشتن همراه باشد. هرچند هم‌وابستگی بیشتر در بافت روابط خانوادگی و عاطفی بررسی شده است، اما در جمعیت دانشجویی نیز می‌تواند بر سلامت روان، تصمیم‌گیری، کیفیت روابط و خودمختاری فردی اثرگذار باشد. از این منظر، بررسی رابطه سبک‌های هویت و هم‌وابستگی می‌تواند روشن کند که آیا ضعف در انسجام هویتی و تعهد شخصی، زمینه‌ساز گرایش به وابستگی ناسالم به دیگران را افزایش می‌دهد یا خیر.

افزون بر این، پژوهش‌های مرتبط با کارآفرینی، بیکاری، اشتغال و انگیزش نشان داده‌اند که سرمایه روان‌شناختی می‌تواند در گذارهای مهم زندگی نقش تعیین‌کننده داشته باشد. افرادی که از امید، تاب‌آوری، خوش‌بینی و خودکارآمدی بالاتری برخوردارند، در موقعیت‌های نامطمئن، مانند ورود به بازار کار یا تصمیم‌گیری‌های آینده‌محور، توان بیشتری برای اقدام و سازگاری دارند (Belle et al., 2021; LaRocca et al., 2023; Massar et al., 2020). این موضوع برای دانشجویان اهمیت ویژه‌ای دارد، زیرا آنان در مرحله‌ای قرار دارند که باید میان هویت تحصیلی، مسیر شغلی، ارزش‌های شخصی و انتظارات اجتماعی هماهنگی ایجاد کنند. بنابراین، شناسایی عوامل مرتبط با سرمایه روان‌شناختی در میان دانشجویان می‌تواند پیامدهای کاربردی مهمی برای مشاوره تحصیلی، برنامه‌ریزی آموزشی و ارتقای سلامت روان داشته باشد.

در همین راستا، توجه به نقش عوامل اجتماعی و حمایتی نیز ضروری است. پژوهش‌ها نشان داده‌اند که سرمایه روان‌شناختی می‌تواند همراه با حمایت اجتماعی، انسجام خانوادگی، حمایت همسالان و کمک‌های توسعه‌محور، پیامدهای روانی و تحصیلی دانشجویان را تحت تأثیر قرار دهد (Li & Mu, 2024; Mi et al., 2025; Yu et al., 2021). از این منظر، اگرچه پژوهش حاضر به‌طور مستقیم حمایت اجتماعی یا خانواده را بررسی نمی‌کند، اما هم‌وابستگی و سبک‌های هویت می‌توانند بخشی از کیفیت روابط فرد با خود و دیگران را بازتاب دهند. فردی که در مرزبندی روانی و هویتی دچار ضعف است، ممکن است در روابط بین‌فردی بیشتر به تأیید دیگران وابسته شود و در نتیجه در معرض الگوهای هم‌وابسته قرار گیرد.

از سوی دیگر، مطالعات جدید در زمینه روان‌شناسی مثبت نشان داده‌اند که تجربه‌های یادگیری، اشتیاق فردی، نقش‌های الگویی، هیجان‌های مثبت و خودتوسعه‌گری می‌توانند در شکل‌گیری رفتارهای سازنده و رشد مثبت

روان‌شناختی در کنار ارزش‌ها و هویت، می‌تواند به طراحی مداخلات آموزشی و مشاوره‌ای مؤثرتر در دانشگاه‌ها کمک کند.

از جنبه نظری، سرمایه روان‌شناختی تنها یک ویژگی ثابت شخصیتی نیست، بلکه ظرفیتی پویا و قابل پرورش است. پژوهش‌های مربوط به سنجش و اعتبارسنجی این سازه نشان داده‌اند که سرمایه روان‌شناختی در فرهنگ‌ها و گروه‌های مختلف قابل اندازه‌گیری است و می‌تواند در قالب ابزارهای کوتاه و معتبر نیز بررسی شود (Kang et al., 2021; Platania & Paolillo, 2022). این ویژگی باعث می‌شود که سرمایه روان‌شناختی برای پژوهش‌های مدل‌یابی ساختاری مناسب باشد، زیرا می‌توان آن را هم به‌عنوان پیامد نظام ارزشی و هویتی و هم به‌عنوان پیش‌بینی‌کننده سازگاری و رفتارهای اجتماعی بررسی کرد. از این منظر، پژوهش حاضر با تمرکز بر دانشجویان، تلاش می‌کند جایگاه سرمایه روان‌شناختی را در شبکه‌ای از متغیرهای ارزشی، هویتی و رابطه‌ای روشن‌تر کند.

یکی دیگر از دلایل اهمیت پژوهش حاضر آن است که بسیاری از مطالعات اخیر، سرمایه روان‌شناختی را در ارتباط با متغیرهای سازمانی مانند رهبری، انگیزش، رفتار اخلاقی و عملکرد بررسی کرده‌اند، در حالی که پیوند آن با اولویت‌های ارزشی، سبک‌های هویت و هم‌وابستگی در جمعیت دانشجویی کمتر مورد توجه قرار گرفته است. برای مثال، نقش سرمایه روان‌شناختی در رابطه میان رهبری آفتاب‌پرست‌گونه و انسجام گروهی، یا رابطه میان رهبری تحول‌آفرین و رفتار نوآورانه، نشان می‌دهد که این سازه می‌تواند در تبیین رفتارهای فردی و جمعی نقش میانجی یا پیش‌بین داشته باشد (Abdel-Azeem et al., 2025; Alwali, 2024). همچنین در مطالعات مربوط به رهبری اصیل و جو سازمانی، سرمایه روان‌شناختی به‌عنوان پیش‌زمینه یا پیامد مهم برای عملکرد سالم و پایدار معرفی شده است (Margiadi & Wibowo, 2020; Sutton & Roemer, 2024).

هویتی قرار دارد. چنین تحلیلی می‌تواند به فهم دقیق‌تر سازوکارهای روان‌شناختی دانشجویان و طراحی برنامه‌های مشاوره‌ای، آموزشی و پیشگیرانه کمک کند. هدف پژوهش حاضر مدل‌یابی رابطه ساختاری میان اولویت‌های ارزشی، هم‌وابستگی، سبک‌های هویت و سرمایه روان‌شناختی در دانشجویان شهر سنندج بود.

روش‌شناسی پژوهش

پژوهش حاضر از نوع همبستگی و با رویکرد مدل‌یابی معادلات ساختاری انجام شد. هدف اصلی مطالعه، بررسی روابط مستقیم و غیرمستقیم میان اولویت‌های ارزشی، هم‌وابستگی، سبک‌های هویت و سرمایه روان‌شناختی در میان دانشجویان شهر سنندج بود. در این طرح، پژوهشگر هیچ‌گونه دستکاری آزمایشی بر متغیرها اعمال نکرد و روابط میان متغیرها تنها از طریق پرسشنامه‌ها و تحلیل آماری بررسی شد. بنابراین، نتایج پژوهش ماهیت رابطه‌ای و پیش‌بینی‌کننده دارند و به دلیل نبود کنترل آزمایشی، استنباط علی مستقیم از یافته‌ها مدنظر نبوده است. جامعه آماری پژوهش شامل تمامی دانشجویان مشغول به تحصیل در دانشگاه‌های شهر سنندج، شامل دانشگاه کردستان، دانشگاه آزاد اسلامی، دانشگاه پیام نور و دانشگاه جامع علمی‌کاربردی بود. تعداد کل دانشجویان این دانشگاه‌ها بیش از ۱۷۰۰۰ نفر برآورد شد. نمونه پژوهش با استفاده از روش نمونه‌گیری خوشه‌ای چندمرحله‌ای و با ترکیبی از نمونه‌گیری طبقه‌ای و خوشه‌ای انتخاب گردید. حجم نمونه بر اساس فرمول کوکران و جدول مورگان ۳۸۴ نفر تعیین شد. فرایند گردآوری داده‌ها در مهر و آبان سال ۱۳۹۳ انجام گرفت.

برای گردآوری داده‌ها از چهار ابزار استاندارد استفاده شد. اولویت‌های ارزشی دانشجویان با استفاده از پرسشنامه ارزش‌های شوارتز سنجد شده که ابعادی مانند برانگیختگی، موفقیت، لذت‌جویی، خوداتکایی، سنت‌گرایی، هم‌نوابی، امنیت، جهان‌وطنی، قدرت و خیرخواهی را ارزیابی می‌کند.

دانشجویان نقش داشته باشند (Saleem et al., 2022; H. Zhang et al., 2022; S.-e. Zhang et al., 2022). این یافته‌ها نشان می‌دهد که برای فهم رفتار دانشجویان، باید به مجموعه‌ای از عوامل شناختی، انگیزشی، ارزشی و هیجانی توجه کرد. اولویت‌های ارزشی می‌توانند جهت حرکت فرد را تعیین کنند؛ سبک‌های هویت شیوه پردازش و تثبیت این جهت‌گیری‌ها را نشان می‌دهند؛ سرمایه روان‌شناختی ظرفیت روانی لازم برای حرکت در مسیر اهداف را فراهم می‌کند؛ و هم‌وابستگی می‌تواند نشان‌دهنده اختلال در مرزهای فردی و تعادل رابطه‌ای باشد.

با وجود گسترش مطالعات درباره سرمایه روان‌شناختی، هنوز نیاز به پژوهش‌هایی وجود دارد که این سازه را در بافت فرهنگی و دانشگاهی خاص و در کنار متغیرهای ارزشی و هویتی بررسی کنند. دانشجویان در جوامع مختلف، تحت تأثیر شرایط اقتصادی، فرهنگی، آموزشی و اجتماعی متفاوتی قرار دارند و ممکن است اولویت‌های ارزشی آنان با سبک‌های هویت و منابع روان‌شناختی‌شان رابطه متفاوتی داشته باشد. پژوهش‌هایی که در زمینه سرمایه روان‌شناختی در آموزش عالی، سلامت روان، عملکرد تحصیلی و ویژگی‌های اجتماعی دانشجویان انجام شده‌اند، ضرورت بررسی مدل‌های چندمتغیره را تقویت می‌کنند (Hwang, 2025; Ma, 2023; Xu et al., 2021). بنابراین، مدل‌یابی ساختاری می‌تواند روش مناسبی برای بررسی هم‌زمان روابط مستقیم و غیرمستقیم میان این متغیرها باشد.

بر این اساس، پژوهش حاضر با تمرکز بر دانشجویان شهر سنندج، تلاش می‌کند الگویی ساختاری از روابط میان اولویت‌های ارزشی، سبک‌های هویت، سرمایه روان‌شناختی و هم‌وابستگی ارائه دهد. اهمیت این مطالعه در آن است که از یک سو به بررسی نقش پیش‌بینی‌کنندگی ارزش‌ها در شکل‌گیری منابع روان‌شناختی و هویتی می‌پردازد و از سوی دیگر روشن می‌کند که آیا هم‌وابستگی بیشتر تحت تأثیر نظام ارزشی، سرمایه روان‌شناختی یا سبک‌های

دوره چهارم، شماره سوم

برای ارزیابی برازش مدل از شاخص‌هایی مانند نسبت کای دو به درجه آزادی، شاخص برازش نیکویی، شاخص برازش تطبیقی، شاخص برازش فزاینده و ریشه میانگین مربعات خطای تقریب استفاده شد. همچنین برای بررسی تفاوت متغیرهای پژوهش بر اساس وضعیت اقتصادی و سایر ویژگی‌های جمعیت‌شناختی از تحلیل واریانس چندمتغیره استفاده گردید و در صورت مشاهده تفاوت معنادار، آزمون تعقیبی LSD برای مقایسه زوجی گروه‌ها اجرا شد. تمامی تحلیل‌ها با سطح معناداری ۰/۰۵ انجام گرفت.

یافته‌ها

به منظور بررسی روابط ساختاری میان اولویت‌های ارزشی، هم‌وابستگی، سبک‌های هویت و سرمایه روان‌شناختی از مدل‌یابی معادلات ساختاری استفاده شد. در این روش، مدل نظری پژوهش بر مبنای روابط میان متغیرهای مشاهده‌شده و متغیرهای مکنون مورد آزمون قرار گرفت. در گام نخست، مدل اندازه‌گیری با استفاده از تحلیل عاملی تأییدی بررسی شد تا میزان انطباق شاخص‌ها با سازه‌های نظری مشخص شود. سپس مدل ساختاری برای آزمون روابط مستقیم و غیرمستقیم میان متغیرها مورد ارزیابی قرار گرفت.

هم‌وابستگی با مقیاس هم‌وابستگی اسپن-فیشتر اندازه‌گیری شد. این مقیاس مؤلفه‌هایی مانند هویت و اهداف، احساس گناه، گریز از خویشتن و انکار هیجان‌ها را دربر می‌گیرد و میزان وابستگی ناسالم فرد به دیگران و نادیده گرفتن نیازهای شخصی را ارزیابی می‌کند. سبک‌های هویت با استفاده از پرسشنامه سبک‌های هویت برزونسکی سنجیده شد که ابعاد تعهد، سردرگمی، جهت‌گیری هنجاری و جهت‌گیری اطلاعاتی را بررسی می‌کند. سرمایه روان‌شناختی نیز با پرسشنامه سرمایه روان‌شناختی لوتانز اندازه‌گیری شد که چهار مؤلفه امید، خوش‌بینی، تاب‌آوری و خودکارآمدی را ارزیابی می‌کند.

پس از گردآوری داده‌ها، پاسخ‌نامه‌ها از نظر کامل بودن بررسی و سپس وارد فرایند تحلیل آماری شدند. برای آزمون مدل مفهومی پژوهش و بررسی روابط ساختاری میان متغیرهای پنهان و مشاهده‌شده از مدل‌یابی معادلات ساختاری در نرم‌افزار AMOS استفاده شد. برآورد پارامترهای مدل با روش حداکثر درست‌نمایی انجام گرفت. در تحلیل مدل، ابتدا ساختار عاملی متغیرها بررسی شد و سپس روابط مستقیم و غیرمستقیم میان اولویت‌های ارزشی، هم‌وابستگی، سبک‌های هویت و سرمایه روان‌شناختی مورد آزمون قرار گرفت.

جدول ۱. بارهای عاملی مؤلفه‌های پژوهش

متغیر	مؤلفه	بار عاملی
اولویت‌های ارزشی	برانگیختگی	۰.۶۷
	موفقیت	۰.۵۷
	لذت‌جویی	۰.۶۲
	خوداتکایی	۰.۸۳
	سنت‌گرایی	۰.۷۹
	همنوایی	۰.۷۵
	امنیت	۰.۸۶
	جهان‌نگری	۰.۸۵
	قدرت	۰.۷۸
	خیرخواهی	۰.۸۶
سبک‌های هویت	تعهد	۰.۷۳
	سردرگمی	۰.۴۸

فصلنامه روانشناسی تجربی و شناختی

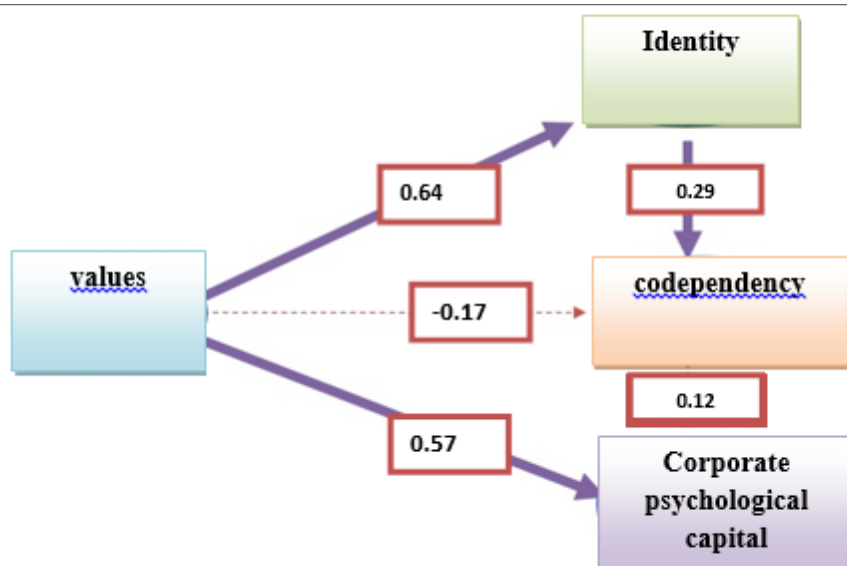
۰.۷۵	جهت‌گیری هنجاری	
۰.۸۷	جهت‌گیری اطلاعاتی	
۰.۴۲	هویت و اهداف	هم‌وابستگی
۰.۶۷	احساس گناه	
۰.۶۶	گریز از خویشتن	
۰.۵۰	انکار هیجان‌ها	
۰.۵۹	خوش‌بینی	سرمايه روان‌شناختی
۰.۵۵	تاب‌آوری	
۰.۸۳	امید	
۰.۸۲	خودکارآمدی	

نتایج جدول ۱ نشان می‌دهد که تمامی مؤلفه‌های پژوهش دارای بارهای عاملی قابل قبول بودند. بیشترین بار عاملی در متغیر سبک‌های هویت مربوط به جهت‌گیری اطلاعاتی (۰.۸۷) و در متغیر اولویت‌های ارزشی مربوط به امنیت و خیرخواهی (۰.۸۶) بود. همچنین تمامی ضرایب از حداقل مقدار قابل قبول فراتر بوده و مؤید روایی سازه‌های مطلوب ابزارهای اندازه‌گیری هستند.

برای برآورد پارامترهای مدل از روش حداکثر درست‌نمایی (MLE) استفاده شد. پس از اصلاح مدل و اعمال تعدیل‌های لازم، شاخص‌های برازش مدل نهایی مورد بررسی قرار گرفت.

جدول ۲. شاخص‌های برازش مدل نهایی

مدل نهایی	GFI	AGFI	NFI	RFI	IFI	TLI	CFI
مدل نهایی	۰.۹۰	۰.۸۶	۰.۸۹	۰.۸۷	۰.۹۳	۰.۹۲	۰.۹۳

شکل ۱. مد نهایی پژوهش

دوره چهارم، شماره سوم

کردند $\beta=0.57$ ، $p < 0.001$ در مقابل، مسیر مستقیم اولویت‌های ارزشی به هم‌وابستگی معنادار نبود $\beta=-0.17$ ، $p > 0.05$ نتایج همچنین نشان داد که سبک‌های هویت اثر مثبت و معناداری بر هم‌وابستگی دارند $\beta=0.29$ ، در حالی که سرمایه روان‌شناختی پیش‌بینی‌کننده معناداری برای هم‌وابستگی نبود $\beta=0.12$ ، $p > 0.05$

به منظور بررسی تفاوت زیرمقیاس‌های متغیرهای پژوهش بر اساس وضعیت اقتصادی، آزمون تعقیبی LSD انجام شد. به دلیل تعدد مقایسه‌ها، نتایج تمامی زیرمقیاس‌ها در یک جدول تلفیقی ارائه شده است.

همچنین مقدار شاخص χ^2/df برابر با ۲.۶۵ و مقدار RMSEA برابر با ۰.۰۶ به دست آمد. با توجه به اینکه نسبت کای دو به درجه آزادی کمتر از ۳ و مقدار RMSEA کمتر یا مساوی ۰.۰۶ است، می‌توان نتیجه گرفت که مدل نهایی از برازش مطلوبی برخوردار است. افزون بر این، مقادیر شاخص‌های GFI، IFI و CFI همگی برابر یا بزرگ‌تر از ۰.۹۰ بودند که نشان‌دهنده انطباق مناسب مدل با داده‌های مشاهده‌شده است.

بررسی ضرایب مسیر در مدل نهایی نشان داد که اولویت‌های ارزشی اثر مثبت و معناداری بر سبک‌های هویت دارند $\beta=0.64$ ، $p < 0.001$ همچنین اولویت‌های ارزشی به طور مثبت و معنادار سرمایه روان‌شناختی را پیش‌بینی

جدول ۳. نتایج آزمون تعقیبی LSD برای مقایسه زیرمقیاس‌ها بر حسب وضعیت اقتصادی

زیرمقیاس	مقایسه گروه‌ها	تفاوت میانگین	انحراف معیار	سطح معناداری
خیرخواهی	تمامی مقایسه‌ها	-	-	> 0.05
قدرت	نسبتاً خوب با نسبتاً ضعیف	۲.۵۶	۱.۱۸	۰.۰۳
قدرت	متوسط با نسبتاً ضعیف	۲.۸۸	۱.۰۸	۰.۰۱
امنیت	تمامی مقایسه‌ها	-	-	> 0.05
همنوایی	تمامی مقایسه‌ها	-	-	> 0.05
خودانگیزی	تمامی مقایسه‌ها	-	-	> 0.05
موفقیت	تمامی مقایسه‌ها	-	-	> 0.05
برانگیختگی	نسبتاً خوب با نسبتاً ضعیف	۱.۹۳	۰.۹۸	۰.۰۴
برانگیختگی	نسبتاً خوب با ضعیف	۳.۴۹	۱.۷۶	۰.۰۴
تعهد	تمامی مقایسه‌ها	-	-	> 0.05
هویت و اهداف	تمامی مقایسه‌ها	-	-	> 0.05
امید	تمامی مقایسه‌ها	-	-	> 0.05

بالاتری برخوردار بودند. در سایر زیرمقیاس‌های ارزش‌ها، سبک‌های هویت و سرمایه روان‌شناختی تفاوت معناداری بر اساس وضعیت اقتصادی مشاهده نشد.

به طور کلی یافته‌های پژوهش نشان داد که اولویت‌های ارزشی نقش مهمی در تبیین سبک‌های هویت و سرمایه روان‌شناختی دانشجویان دارند. همچنین نتایج مدل ساختاری مؤید آن بود که سبک‌های هویت می‌توانند هم‌وابستگی

نتایج جدول ۳ نشان داد که در اغلب زیرمقیاس‌ها تفاوت معناداری میان گروه‌های مختلف وضعیت اقتصادی مشاهده نشد. با این حال، در زیرمقیاس قدرت، افراد دارای وضعیت اقتصادی نسبتاً خوب و متوسط نمرات بالاتری نسبت به افراد دارای وضعیت اقتصادی نسبتاً ضعیف کسب کردند. همچنین در زیرمقیاس برانگیختگی، افراد دارای وضعیت اقتصادی نسبتاً خوب در مقایسه با افراد دارای وضعیت اقتصادی نسبتاً ضعیف و ضعیف از میانگین

یافته دیگر پژوهش نشان داد که اولویت‌های ارزشی به‌طور مثبت و معنادار سرمایه روان‌شناختی دانشجویان را پیش‌بینی می‌کنند. این نتیجه نشان می‌دهد که ارزش‌ها نه تنها جهت‌دهنده رفتار هستند، بلکه می‌توانند در شکل‌گیری منابع مثبت روان‌شناختی مانند امید، خوش‌بینی، تاب‌آوری و خودکارآمدی نیز نقش داشته باشند. افرادی که ارزش‌های روشنی در زندگی خود دارند، معمولاً اهداف مشخص‌تری دنبال می‌کنند، در برابر موانع پایداری بیشتری نشان می‌دهند و نسبت به آینده نگرش مثبت‌تری دارند. این نتیجه با مطالعات متعددی که سرمایه روان‌شناختی را تحت تأثیر عوامل انگیزشی، شناختی و ارزشی معرفی کرده‌اند همسو است (Chen et al., 2022; Li & Mu, 2024; Liu et al., 2024). همچنین یافته حاضر با پژوهش‌هایی که نشان داده‌اند سرمایه روان‌شناختی در محیط‌های آموزشی و دانشگاهی با رشد فردی، عملکرد تحصیلی و سازگاری روانی ارتباط مثبت دارد، مطابقت دارد (Ng et al., 2024; Rashid et al., 2024; Welsh et al., 2024). از منظر روان‌شناسی مثبت‌نگر، ارزش‌های فردی می‌توانند به‌عنوان منابع درونی معنا و هدف عمل کنند و از طریق افزایش امید و خوش‌بینی، زمینه رشد سرمایه روان‌شناختی را فراهم آورند.

نتایج پژوهش همچنین نشان داد که بین اولویت‌های ارزشی و هم‌وابستگی رابطه معناداری وجود ندارد. این یافته بیان می‌کند که صرف برخورداری از نظام ارزشی مشخص الزاماً به کاهش یا افزایش هم‌وابستگی منجر نمی‌شود. هم‌وابستگی بیشتر به الگوهای ارتباطی، تجارب بین‌فردی، مرزبندی‌های روان‌شناختی و ویژگی‌های شخصیتی وابسته است تا به اولویت‌های ارزشی. ممکن است فرد دارای ارزش‌های اخلاقی، اجتماعی و فردی قوی باشد، اما در روابط بین‌فردی همچنان الگوهای وابستگی ناسالم را تجربه کند. این نتیجه با دیدگاه‌هایی همسو است که هم‌وابستگی را بیش از آنکه ناشی از نظام ارزشی بدانند، حاصل فرایندهای هیجانی و الگوهای ارتباطی می‌دانند. همچنین یافته

را پیش‌بینی کنند، اما سرمایه روان‌شناختی و اولویت‌های ارزشی به‌طور مستقیم قادر به پیش‌بینی معنادار هم‌وابستگی نیستند. علاوه بر این، وضعیت اقتصادی تنها در برخی ابعاد ارزشی از جمله قدرت و برانگیختگی با تفاوت‌های معنادار همراه بود، در حالی که سایر مؤلفه‌ها تحت تأثیر وضعیت اقتصادی قرار نگرفتند.

بحث و نتیجه‌گیری

نتایج پژوهش حاضر نشان داد که اولویت‌های ارزشی توانستند به‌طور مثبت و معنادار سبک‌های هویت دانشجویان را پیش‌بینی کنند. این یافته بیانگر آن است که نظام ارزشی افراد نقش مهمی در شکل‌گیری، سازمان‌دهی و تثبیت هویت آنان دارد. ارزش‌ها به‌عنوان چارچوب‌های راهنما، به افراد کمک می‌کنند تا اهداف زندگی، باورهای شخصی و معیارهای تصمیم‌گیری خود را مشخص کنند و از این طریق به انسجام هویتی دست یابند. دانشجویانی که از نظام ارزشی روشن‌تر و منسجم‌تری برخوردار هستند، در مواجهه با چالش‌های تحصیلی، اجتماعی و فردی، از ثبات بیشتری در تصمیم‌گیری‌ها و جهت‌گیری‌های زندگی بهره‌مند می‌شوند. این یافته با مطالعاتی که بر نقش ارزش‌ها، ویژگی‌های اجتماعی-روانی و مهارت‌های فردی در رشد و توسعه دانشجویان تأکید کرده‌اند همسو است (Carlo, 2025; Hwang, 2025; H., 2022; Zhang et al., 2022). همچنین نتایج پژوهش حاضر با یافته‌های مربوط به نقش ارزش‌های پیشرفت و انگیزش در شکل‌گیری رهبری، خودتوسعه‌گری و هویت فردی همخوانی دارد (LaRocca et al., 2023). از منظر نظری می‌توان بیان کرد که ارزش‌ها نوعی نقشه شناختی برای تفسیر تجارب زندگی فراهم می‌کنند و به افراد کمک می‌کنند تا اطلاعات مربوط به خود را به شیوه‌ای منسجم پردازش کنند؛ از این‌رو انتظار می‌رود افراد دارای اولویت‌های ارزشی قوی‌تر، از سبک‌های هویتی کارآمدتر و تعهد هویتی بیشتری برخوردار باشند.

روان‌شناختی بیش از آنکه به ساختار روابط بین‌فردی مرتبط باشد، با توانایی فرد در مدیریت چالش‌ها و دستیابی به اهداف ارتباط دارد.

بخش دیگری از یافته‌ها به تفاوت‌های ناشی از وضعیت اقتصادی اختصاص داشت. نتایج نشان داد که در برخی از زیرمقیاس‌های ارزشی از جمله قدرت و برانگیختگی تفاوت‌های معناداری میان گروه‌های مختلف اقتصادی وجود دارد. افراد دارای وضعیت اقتصادی نسبتاً خوب در مقایسه با افراد دارای وضعیت اقتصادی ضعیف‌تر، نمرات بالاتری در این ابعاد کسب کردند. این یافته با دیدگاه‌هایی همخوان است که شرایط اقتصادی را عاملی مؤثر بر اولویت‌های ارزشی افراد می‌داند. افراد برخوردار از منابع اقتصادی بیشتر، فرصت‌های گسترده‌تری برای تجربه نوآوری، استقلال، قدرت اجتماعی و دستیابی به اهداف شخصی دارند و در نتیجه ممکن است ارزش‌هایی مانند قدرت، موفقیت و برانگیختگی را در اولویت قرار دهند. این نتیجه با مطالعاتی که تأثیر عوامل زمینه‌ای و اجتماعی بر ویژگی‌های روان‌شناختی و رفتاری افراد را نشان داده‌اند همسو است (Hwang, 2025; Xu et al., 2021).

در مقابل، در بسیاری از زیرمقیاس‌های دیگر از جمله امنیت، همنوایی، خوداتکایی، موفقیت، تعهد، هویت و اهداف و امید تفاوت معناداری بر اساس وضعیت اقتصادی مشاهده نشد. این یافته نشان می‌دهد که برخی از ابعاد شخصیتی و روان‌شناختی بیش از آنکه تحت تأثیر وضعیت اقتصادی قرار گیرند، به عوامل فردی، خانوادگی، فرهنگی و آموزشی وابسته هستند. برای مثال، امید و تعهد هویتی ممکن است بیش از منابع مادی تحت تأثیر تجارب یادگیری، حمایت اجتماعی و ویژگی‌های شخصیتی قرار داشته باشند. این نتیجه با مطالعاتی که نقش عوامل روان‌شناختی مثبت را مستقل از شرایط اقتصادی مورد تأکید قرار داده‌اند همخوانی دارد (Ma, 2023; Mi et al., 2025; Saleem et al., 2022).

حاضر می‌تواند نشان دهد که متغیرهای واسطه‌ای دیگری مانند حمایت اجتماعی، سبک دلبستگی یا سلامت روان در ارتباط میان ارزش‌ها و هم‌وابستگی نقش دارند که در این پژوهش مورد بررسی قرار نگرفته‌اند.

یکی از یافته‌های مهم پژوهش آن بود که سبک‌های هویت توانستند هم‌وابستگی را به‌طور مثبت و معنادار پیش‌بینی کنند. این نتیجه نشان می‌دهد که شیوه پردازش اطلاعات مربوط به خود و میزان انسجام هویتی افراد، نقش تعیین‌کننده‌ای در نحوه برقراری روابط بین‌فردی آنان دارد. دانشجویانی که در شکل‌گیری هویت خود با ابهام، سردرگمی یا وابستگی بیش از حد به ارزیابی دیگران مواجه هستند، احتمال بیشتری دارد که در روابط خود الگوهای هم‌وابستگی را تجربه کنند. این یافته با مطالعاتی که بر نقش خودشناسی، خودتوسعه‌گری و ویژگی‌های روان‌شناختی مثبت در تنظیم روابط اجتماعی تأکید دارند همخوان است (Carlo, 2025; S.-e. Zhang et al., 2022).

از دیدگاه نظری، هویت منسجم به افراد امکان می‌دهد مرزهای روانی مشخصی ایجاد کنند و در عین حفظ روابط مثبت، استقلال فردی خود را حفظ نمایند. در مقابل، ضعف در تعهد هویتی می‌تواند زمینه وابستگی افراطی به دیگران و نادیده گرفتن نیازهای شخصی را فراهم سازد.

یافته دیگر پژوهش نشان داد که سرمایه روان‌شناختی پیش‌بینی‌کننده معناداری برای هم‌وابستگی نبود. این نتیجه حاکی از آن است که اگرچه سرمایه روان‌شناختی با بسیاری از شاخص‌های سلامت روان، سازگاری و عملکرد مرتبط است، اما لزوماً بر الگوهای وابستگی بین‌فردی تأثیر مستقیم ندارد. ممکن است افرادی با سطح بالای امید، خوش‌بینی و خودکارآمدی همچنان در روابط خود وابستگی هیجانی یا رفتاری را تجربه کنند. این نتیجه تا حدی با مطالعاتی که سرمایه روان‌شناختی را بیشتر مرتبط با عملکرد، انگیزش و تاب‌آوری معرفی کرده‌اند قابل تبیین است (Alwali, 2024; Plessis & Altıntaş, 2024; Wahid & Ayub, 2024). به عبارت دیگر، سرمایه

یکی از محدودیت‌های این پژوهش استفاده از طرح همبستگی و مقطعی بود که امکان استنباط روابط علی میان متغیرها را محدود می‌کند. همچنین تمامی داده‌ها از طریق ابزارهای خودگزارشی جمع‌آوری شدند که احتمال سوگیری پاسخ‌دهی و مطلوبیت اجتماعی را افزایش می‌دهد. محدود شدن جامعه پژوهش به دانشجویان شهر سنج نیز تعمیم نتایج به سایر گروه‌های دانشجویی و فرهنگی را با احتیاط همراه می‌سازد. افزون بر این، برخی متغیرهای مهم مانند سبک دلبستگی، حمایت اجتماعی، سلامت روان و ویژگی‌های خانوادگی که می‌توانستند بر روابط میان متغیرها اثرگذار باشند، در مدل پژوهش وارد نشدند.

پیشنهاد می‌شود در پژوهش‌های آینده از طرح‌های طولی و آزمایشی برای بررسی روابط علی میان اولویت‌های ارزشی، سبک‌های هویت، سرمایه روان‌شناختی و هم‌وابستگی استفاده شود. همچنین بررسی نقش متغیرهای میانجی و تعدیل‌گر مانند حمایت اجتماعی، سبک‌های دلبستگی، تاب‌آوری خانوادگی، هوش هیجانی و سلامت روان می‌تواند درک دقیق‌تری از سازوکارهای مؤثر بر این روابط فراهم آورد. اجرای پژوهش در دانشگاه‌های مختلف کشور و مقایسه گروه‌های فرهنگی، اجتماعی و اقتصادی متفاوت نیز می‌تواند به افزایش قابلیت تعمیم یافته‌ها کمک کند.

دانشگاه‌ها می‌توانند با طراحی کارگاه‌های آموزشی در زمینه خودشناسی، ارزش‌یابی شخصی، هدف‌گذاری و توسعه هویت، زمینه رشد سرمایه روان‌شناختی دانشجویان را فراهم کنند. همچنین بهره‌گیری از خدمات مشاوره‌ای مبتنی بر روان‌شناسی مثبت و آموزش مهارت‌های ارتباطی می‌تواند به کاهش مشکلات مرتبط با وابستگی ناسالم و ارتقای استقلال روان‌شناختی دانشجویان کمک کند. توجه به تقویت امید، خوش‌بینی، تاب‌آوری و خودکارآمدی در برنامه‌های آموزشی و فرهنگی دانشگاه‌ها نیز می‌تواند نقش

به طور کلی، یافته‌های پژوهش حاضر از این دیدگاه حمایت می‌کند که اولویت‌های ارزشی یکی از عوامل بنیادی در شکل‌گیری سرمایه روان‌شناختی و سبک‌های هویت دانشجویان هستند. ارزش‌ها به افراد کمک می‌کنند تا معنا، جهت و انسجام بیشتری در زندگی خود تجربه کنند و از طریق این فرایند، زمینه شکل‌گیری منابع روان‌شناختی مثبت را فراهم آورند. همچنین سبک‌های هویت نقش مهمی در نحوه تعامل فرد با دیگران و احتمال بروز هم‌وابستگی ایفا می‌کنند. نتایج حاضر با بخش قابل توجهی از ادبیات روان‌شناسی مثبت‌نگر که بر نقش سرمایه روان‌شناختی در رشد فردی، عملکرد تحصیلی، سلامت روان و سازگاری تأکید دارد همسو است (Abdel-Azeem et al., 2025; Ahmed & Khan, 2024a, 2024b). افزون بر این، پژوهش حاضر نشان داد که برای درک بهتر رفتار و سلامت روان دانشجویان باید هم‌زمان به عوامل ارزشی، هویتی و روان‌شناختی توجه شود؛ زیرا این متغیرها در کنار یکدیگر شبکه‌ای از روابط متقابل را شکل می‌دهند که بر رشد و سازگاری فرد اثرگذار است.

از منظر کاربردی، نتایج پژوهش نشان می‌دهد که برنامه‌های دانشگاهی با هدف تقویت سرمایه روان‌شناختی دانشجویان می‌توانند از طریق توجه به ارزش‌های فردی و کمک به شکل‌گیری هویت منسجم اثربخشی بیشتری داشته باشند. همچنین ارتقای خودآگاهی، توسعه مهارت‌های تصمیم‌گیری و کمک به دانشجویان برای تعریف اهداف روشن زندگی می‌تواند زمینه کاهش مشکلات مرتبط با سردرگمی هویتی و وابستگی ناسالم را فراهم کند. یافته‌های حاضر همچنین از اهمیت رویکردهای مبتنی بر روان‌شناسی مثبت در محیط‌های دانشگاهی حمایت می‌کند و نشان می‌دهد که سرمایه روان‌شناختی و ارزش‌های فردی می‌توانند به‌عنوان منابعی مهم برای ارتقای سلامت روان و موفقیت دانشجویان مورد توجه قرار گیرند.

- Psychological Capital and Moral Identity. *Sage Open*, 14(4). <https://doi.org/10.1177/21582440241300194>
- Almasradi, R. B., Sarwar, F., & Adam, I. H. D. (2024). How Authentic Leadership Influences Socially Responsible Behavior? Sequential Mediation of Psychological Empowerment and Psychological Capital and Moderating Role of Perceived Corporate Social Responsibility. <https://doi.org/10.20944/preprints202406.1765.v1>
- Almasradi, R. B., Sarwar, F., & Droup, I. (2024). Authentic Leadership and Socially Responsible Behavior: Sequential Mediation of Psychological Empowerment and Psychological Capital and Moderating Effect of Perceived Corporate Social Responsibility. *Sustainability*, 16(15), 6508. <https://doi.org/10.3390/su16156508>
- Alwali, A. (2024). Unpacking the Role of Transformational Leadership and Work Engagement in the Relationship Between Psychological Capital and Innovative Work Behavior. *Industrial and Commercial Training*, 56(4), 343-358. <https://doi.org/10.1108/ict-01-2024-0010>
- Belle, M. A., Antwi, C. O., Ntim, S. Y., Affum-Osei, E., & Ren, J. (2021). Am I Gonna Get a Job? Graduating Students' Psychological Capital, Coping Styles, and Employment Anxiety. *Journal of Career Development*, 49(5), 1122-1136. <https://doi.org/10.1177/08948453211020124>
- Carlo, E. D. (2025). Soft Skills as a Tool for Post-Pandemic Sustainability: A University-Based Study. *International journal of environmental research and public health*, 22(11), 1752. <https://doi.org/10.3390/ijerph22111752>
- Chen, P.-L., Lin, C.-H., Lin, I. H., & Lo, C. O. (2022). The Mediating Effects of Psychological Capital and Academic Self-Efficacy on Learning Outcomes of College Freshmen. *Psychological Reports*, 126(5), 2489-2510. <https://doi.org/10.1177/00332941221077026>
- Çiftçi, D. Ö., & Erkanlı, H. (2020). Mediating Role of the Positive Psychological Capital on the Relation Between the Authentic Leadership Style and Employees Work Engagement: An Applied Study on Hospitality Industry. *Business and Economics Research Journal*, 11(2), 461-478. <https://doi.org/10.20409/berj.2020.261>
- Horan, K. (2025). A Correlational Study of Burnout and Mitigating Psychological Factors in Undergraduate Nursing Students. *Journal of nursing education*, 64(6), 376-380. <https://doi.org/10.3928/01484834-20240827-05>
- Hwang, S. (2025). Scoping Review of Studies on Affective-Psychological and Social Characteristics of South Korean Engineering Students. *Behavioral Sciences*, 15(9), 1189. <https://doi.org/10.3390/bs15091189>
- Kang, X., Wu, Y., & Li, L. (2021). Validation and Prediction of the School Psychological Capital Among Chinese College Students. *Frontiers in psychology*, 12. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2021.697703>
- LaRocca, M., Marshall, D. R., & Groves, K. S. (2023). Exploring the Motivation to Lead in a Demanding Environment: The Role of Achievement Values, Grit, and Psychological Capital. *Psychological Reports*, 128(5), 3620-3643. <https://doi.org/10.1177/00332941231199456>
- Li, X., & Mu, Y. (2024). The Effects of Development-Oriented Aid on Student Development in Higher Education: The Mediating Effect of Psychological Capital. *Sustainability*, 16(13), 5803. <https://doi.org/10.3390/su16135803>

مهمی در ارتقای سلامت روان، سازگاری اجتماعی و موفقیت تحصیلی دانشجویان ایفا نماید.

تعارض منافع

در انجام مطالعه حاضر، هیچ‌گونه تضاد منافی وجود ندارد.

حمایت مالی

این پژوهش حامی مالی نداشته است.

موازن اخلاقی

در انجام این پژوهش تمامی موازن و اصول اخلاقی رعایت گردیده است.

مشارکت نویسندگان

در نگارش این مقاله تمامی نویسندگان نقش یکسانی ایفا کردند.

تشکر و قدردانی

از تمامی کسانی که در طی مراحل این پژوهش یاری رساندند تشکر و

قدردانی می‌گردد.

References

- Abdel-Azeem, A. M., El-Ashry, A. M., Amin, S., & Elsayed, F. (2025). The Mediating Role of Psychological Capital Between Chameleon Leadership and Group Cohesion Among Staff Nurses: A Cross-Sectional Path Analysis Study. *BMC Nursing*, 24(1). <https://doi.org/10.1186/s12912-025-03667-9>
- Abdillah, M. R., Sijabat, P., Anita, R., & Tung, H. L. (2024). Altruistic Leader in Escalating Organization Members' Work-Family Balance. *Human Systems Management*, 44(3), 396-407. <https://doi.org/10.1177/01672533241290899>
- Ahmed, M., & Khan, M. I. (2024a). Unpacking the Paradoxical Impact of Ethical Leadership on Employees' Pro-Social Rule-Breaking Behavior: The Interplay of Employees' Psychological Capital and Moral Identity. *PLoS One*, 19(8), e0306912. <https://doi.org/10.1371/journal.pone.0306912>
- Ahmed, M., & Khan, M. I. (2024b). Unpacking the Paradoxical Impact of Ethical Leadership on Employees' Unethical Pro-Organizational Behavior: The Interplay of Employees'

- Wahid, M., & Ayub, N. (2024). Predictive Role of Psychological Capital and Perceived Organizational Support on Innovative Work Behavior Among Higher Education Teachers of Pakistan. *Tuning Journal for Higher Education*, 11(2), 191-219. <https://doi.org/10.18543/tjhe.2715>
- Welsh, D. H., Avey, J. B., Mhatre, K. H., & Tullar, W. L. (2024). Academic Psychological Capital: Implications for Organizational Crises. *Canadian Journal of Administrative Sciences / Revue Canadienne Des Sciences De L Administration*, 42(2), 219-234. <https://doi.org/10.1002/cjas.1775>
- Xu, C., Da-wei, W., Liu, J., & Zhou, J. (2021). A Tale of Two Capitals: How Task-Oriented and Guanxi-Oriented Psychological Capitals Lead to a Sustainable Workforce in Rural China. *Frontiers in psychology*, 12. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2021.732445>
- Yu, J., Wang, Y., Tang, X., Wu, Y., Tang, X., & Huang, J. (2021). Impact of Family Cohesion and Adaptability on Academic Burnout of Chinese College Students: Serial Mediation of Peer Support and Positive Psychological Capital. *Frontiers in psychology*, 12. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2021.767616>
- Zhang, H., Long, H., & Chen, Y. (2022). Influence of Film Role on the Positive Development of College Students' Entrepreneurial Behavior Using Positive Psychology. *Frontiers in psychology*, 13. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2022.843708>
- Zhang, S.-e., Ge, S., Tian, J., Li, Q., Wang, M., Wang, X., Zhang, M., Zhao, J., Yang, L., Cao, D., & Sun, T. (2022). A Cross-Sectional Study of Individual Learning Passion in Medical Education: Understanding Self-Development in Positive Psychology. *Frontiers in psychology*, 13. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2022.758002>
- Liu, Q., Chang, R., Fang, S., & Peng, J. (2024). Chain Mediating Role of Moral Values Identification and Positive Psychological Capital in the Relationship Between Meaning in Life and Crisis Vulnerability. *Medicine*, 103(39), e39781. <https://doi.org/10.1097/md.00000000000039781>
- Ma, Y. (2023). Boosting Teacher Work Engagement: The Mediating Role of Psychological Capital Through Emotion Regulation. *Frontiers in psychology*, 14. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2023.1240943>
- Margiadi, B., & Wibowo, A. (2020). Psychcap as an Antecedent of Authentic Leadership and the Moderating Role of Organizational Climate. <https://doi.org/10.2991/aebmr.k.200410.010>
- Massar, K., Nübold, A., Doorn, R. v., & Schelleman-Offermans, K. (2020). Picking Up the Reins: The Crucial Role of Psychological Capital in the Transition From Long-Term Unemployment to Entrepreneurship. 147-170. <https://doi.org/10.1108/s1479-355520200000018007>
- Mi, Y., Wang, Z., Peng, L., Zhang, C., & Xu, H. (2025). Exploring the Impact of Interpersonal Sensitivity on Anxiety Symptoms: The Mediating Role of Psychological Capital and Social Support Among Nursing Students. *BMC psychology*, 13(1). <https://doi.org/10.1186/s40359-025-02621-3>
- Morris, R. J., Hoelterhoff, M., & Argyros, G. (2022). The Challenges and Experiences of Academics Supporting Psychological Capital Among Students at the Emergence Of <sc>COVID</Sc> -19: A Qualitative Investigation of Award-winning Educators at a British University. *British Journal of Educational Psychology*, 93(2), 405-422. <https://doi.org/10.1111/bjep.12565>
- Ng, L.-P., Choong, Y. O., Kuar, L.-S., & Teoh, S.-Y. (2024). Proactive Personality and Academic Performance Among Undergraduate Students: The Mediating Role of Psychological Capital. *Sage Open*, 14(3). <https://doi.org/10.1177/21582440241282185>
- Platania, S., & Paolillo, A. (2022). Validation and Measurement Invariance of the Compound PsyCap Scale (CPC-12): A Short Universal Measure of Psychological Capital. *Anales de Psicología*, 38(1), 63-75. <https://doi.org/10.6018/analesps.449651>
- Plessis, C., & Altıntaş, E. (2024). We Can Be Heroes at Work: The relationship Between Psychological Capital, Motivation and Well-Being During the Great Resignation. *Journal of Organizational Change Management*, 37(3), 581-602. <https://doi.org/10.1108/jocm-06-2023-0240>
- Rashid, Z., Rashid, S., & Rashid, M. (2024). The Impact of Psychological Wellbeing on the Academic Performance of Tertiary Education in Sindh : Does Psychological Capital Matter? *The Asian Bulletin of Green Management and Circular Economy*, 4(1). <https://doi.org/10.62019/abgmce.v4i1.104>
- Saleem, M. S., Isha, A. S. N., Awan, M., Yusop, Y. B., & Naji, G. M. A. (2022). Fostering Academic Engagement in Post-Graduate Students: Assessing the Role of Positive Emotions, Positive Psychology, and Stress. *Frontiers in psychology*, 13. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2022.920395>
- Sutton, A., & Roemer, A. (2024). A-Hero: Integrating Authenticity Into the Psychological Capital Model. *International Journal of Applied Positive Psychology*, 9(2), 1059-1081. <https://doi.org/10.1007/s41042-024-00171-4>